

Verdieping Notitie Trefzeker Meebewegen

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Hoofdstuk 1: Uitgangspunten	4
1.1 Sturingsfilosofie.....	4
1.2 Onderscheidende gemeente.....	5
1.3 Herijking Strategische Toekomstvisie.....	6
1.4 Meerjarig presenteren	6
Hoofdstuk 2: Maatschappelijke effecten	7
2.1 Methode Partners + Pröpper	7
2.2 Maatschappelijke effecten per pijler voor gemeente Aa en Hunze.....	8
Hoofdstuk 3: Proces	13
3.1 Groeimodel Planning & Control	13
3.2 Experimenteren met anders werken	19
Conclusie	23
Bijlage 1: Screenshots webapplicatie	25
Bijlage 2: Conversietabel van programma naar pijler	28

Inleiding

De gemeente bevindt zich in een periode waarin de samenleving verandert. Het speelveld van de gemeente is door de jaren heen groter en complexer geworden. We komen van een overzichtelijk speelveld dat zich steeds verder uitbreidt en complexere vormen aanneemt. Dit vraagt van de gemeente dat we een beweging maken van controle (uurwerk) naar trefzeker meebewegen (zwerm).

Inwoners willen meer betrokken zijn bij het oplossen van samenlevingsvraagstukken en starten eigen initiatieven. De overheid trekt zich steeds meer terug en dat vraagt om een andere rol van de gemeente. Dit vraagt van de gemeente een verandering van werkwijze.

Een andere werkwijze vraagt om een andere manier van handelen. De verandering is van toepassing op iedereen: samenleving, raad, college en ambtelijke organisatie. In onze organisatie zijn we met Aa en Hunze stroomt al aan het voorsorteren op een andere werkwijze. Anders werken en anders sturen, minder gebaseerd op controle en meer op vertrouwen. Minder op basis van systemen en meer op basis van de bedoeling. Door werkende weg te experimenteren kunnen we ontdekken welke werkwijze bij onze gemeente en de veranderende samenleving past.

Er ligt een behoefte op het gebied van sturing en regie gemeentebreed naar:

- meer sturen op maatschappelijke waarden
- op een andere manier meten (deze nieuwe lijn is reeds ingezet in het sociaal domein)
- sturen op de vier pijlers uit de Strategische Toekomstvisie en het collegeprogramma

Het programma AndersOmDoen is opgezet om vorm te geven aan de invulling van deze verandering. Het doel is aan te (blijven) sluiten bij de veranderende samenleving. Deze verandering gaat over een andere manier van handelen van iedereen: medewerkers, college, raad en inwoners en over de vraag hoe we het sturingsvraagstuk in gaan richten? Waarbij sturing op maatschappelijke waarden centraal staat.

De opgave gaat ook over de vraag hoe we de verandering laten 'landen' in de Planning & Control cyclus. Het instrumentarium moet ondersteunend zijn aan de nieuwe werkwijze en het sturen op maatschappelijke waarden. In de begroting 2020 nieuwe stijl komt de hele verandering samen. De begroting 2020 is hiermee het eerste zichtbare en concrete resultaat van de ingezette verandering. De volgende jaren wordt dit steeds verder doorontwikkeld.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 leest u over de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de nieuwe manier van werken.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de opbouw van maatschappelijke waarden volgens de methode van Partners + Pröpfer omschreven en wordt een eerste aanzet van de invulling van de maatschappelijke waarden vanuit de vier pijlers voor Aa en Hunze gegeven.

In hoofdstuk 3 wordt u meegenomen in het groeimodel van de nieuwe Planning & Control cyclus. Tot slot gaat het over de wijze van experimenteren.

Hoofdstuk 1: Uitgangspunten

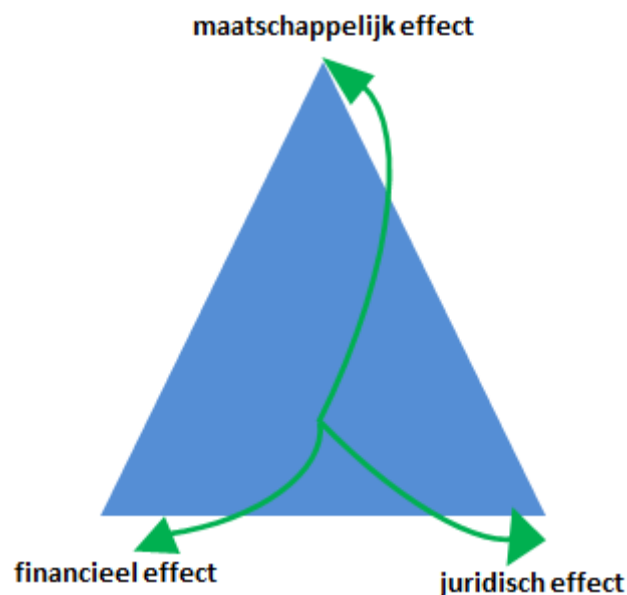
Het hoofdstuk gaat over de uitgangspunten die ten grondslag aan de verandering liggen.

1.1 Sturingsfilosofie

In 2018 is de sturingsfilosofie 'Samen aan het stuur' vastgesteld. In de sturingsfilosofie worden twee uitgangspunten voor de nieuwe manier van werken genoemd: de waardendriehoek en de participatietrap.

1.1.1 Waardendriehoek

Het maatschappelijk effect gaat enerzijds over de bijdrage van een bepaalde inzet aan de leefwereld van de individuele inwoner, een groep inwoners of alle inwoners van onze gemeente. Anderzijds gaat het maatschappelijk effect over de kwaliteit van het ondersteuningsproces. Met het economisch effect wordt bedoeld de impact die bepaalde keuzes met zich meebrengen op financieel gebied. Bij het economisch effect is het verhaal achter de cijfers ook van belang. Bij het juridisch effect gaat het erover of de plannen binnen de huidige wet- en regelgeving passen. Toetsing aan landelijke wet- en regelgeving, maar ook aan de spelregels die de gemeente zelf heeft vastgelegd (verordeningen, beleidsregels en beleidsstukken). Van belang is dat er niet gehandeld wordt volgens de letter van de wet, maar in de geest van de wet.

Afbeelding 1.1 Waardendriehoek

Waar eerst vooral werd gekeken of het mag (kan het binnen de juridische regels) en of het kan (past het binnen de middelen (economisch)), staat nu het maatschappelijk effect centraal.

1.1.2 Participatietrap

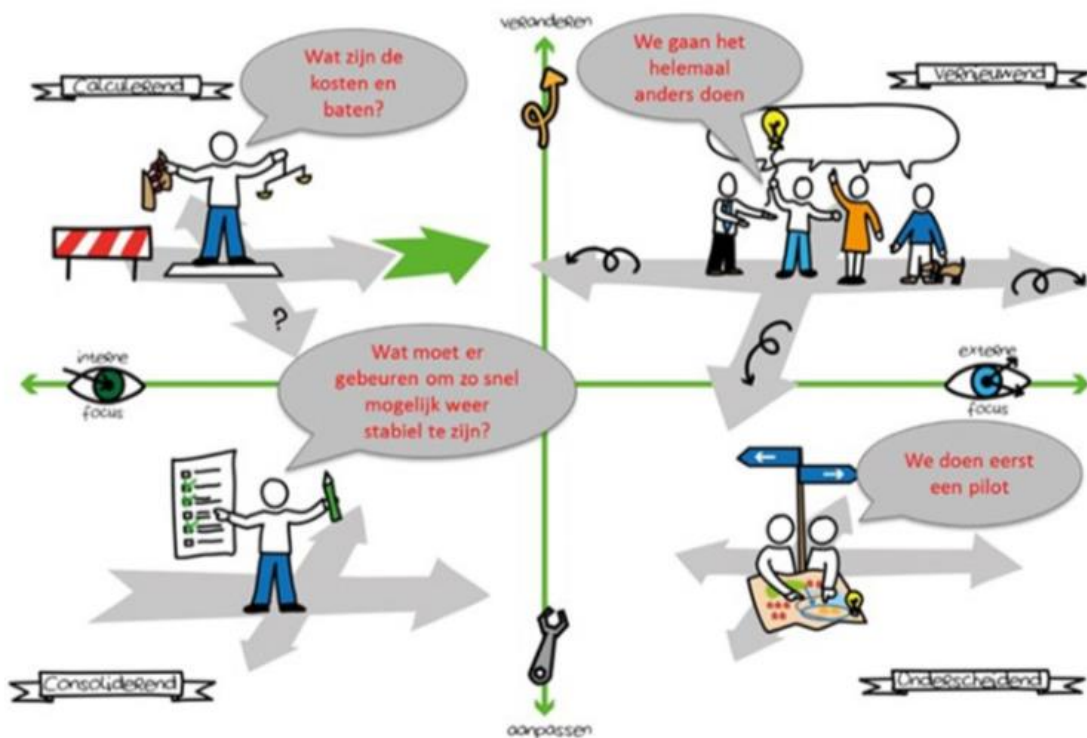
Bij het bepalen van de rol van de gemeente kan de participatietrap als handvat dienen. Dit kan zowel wanneer het initiatief vanuit de samenleving als wanneer het initiatief vanuit de gemeente komt. Afhankelijk van de invloed die de gemeente heeft en het maatschappelijke belang dat ermee gediend is, wordt de rol van de gemeente bepaald. De gemeente moet helder zijn over de rol die wordt ingenomen. Bij initiatieven vanuit de samenleving wordt er getoetst of er een zorgvuldig proces doorlopen is en of er draagvlak is. Daar waar de gemeente het initiatief neemt, wordt er een zorgvuldig proces doorlopen en zoveel mogelijk draagvlak gecreëerd.

Afbeelding 1.2 Participatietrap

1.2 Onderscheidende gemeente

Met de huidige werkwijze en op basis van de huidige waarden functioneert de gemeente nu meer als een 'calculerende gemeente'. De focus ligt nu met name op de kosten en baten. De gemeente wil groeien naar een 'onderscheidende gemeente'.

Afbeelding 1.3 Gespreksstarter veranderprofielen Omgevingswet

In de onderscheidende gemeente is het uitgangspunt de huidige situatie en van daaruit de keuze te maken voor een bepaalde gebiedsopgave. Opgave- en gebiedsgericht werken hoort bij deze strategie en daarbij past het om te experimenteren en hier vervolgens van te leren en de aanpak door te ontwikkelen. Gebruik maken van de ruimte die de wet biedt om op specifieke gebieden het verschil te maken.

Groeien naar een onderscheidende gemeente waarin samenwerken, vertrouwen, maatwerk, ruimte en integraal werken de leidende waarden zijn, vraagt ook om het aannemen van een andere rol door de gemeente. Transparantie en duidelijke- en herkenbare keuzes en tijdige- en heldere communicatie zijn hierbij belangrijk. Door de nieuwe waarden veranderen de belangen tussen de gemeente, inwoners en de partners waarmee ze samenwerkt. Dit vraagt vervolgens om een andere manier van sturen. Het betekent ook dat je voor de start van een experiment duidelijk hebt wat de kaders zijn, wie welke rol heeft, rolvastheid van raad, college en organisatie en de bijdrage van inwoners.

1.3 Herijking Strategische Toekomstvisie

De Herijking Strategische Toekomstvisie is opgebouwd uit vier pijlers:

- Bestuur
- Zorg
- Economie, werk en recreatie
- Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Deze vier pijlers zijn ook gebruikt in het Collegeprogramma Samen Doen!

Om de samenhang tussen de verschillende visiedocumenten van de gemeente te bewaren is het logisch deze vier pijlers ook als uitgangspunt te gebruiken voor de verandering.

1.4 Meerjarig presenteren

In de huidige Planning & Control cyclus wordt eenjarig gepresenteerd en wordt het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP) als bijlage bij de begroting gepresenteerd. Bij het sturen op effecten in de samenleving geeft een meerjarig beeld in de Planning & Control documenten meer inzicht. Bij het sturen op effecten in de samenleving duurt het vaak langer voordat het effect zichtbaar is.

Hoofdstuk 2: Maatschappelijke effecten

Het hoofdstuk is opgebouwd uit de methode van Partners + Pröpper en de maatschappelijke waarden per pijler uit de Herijking Strategische Toekomstvisie.

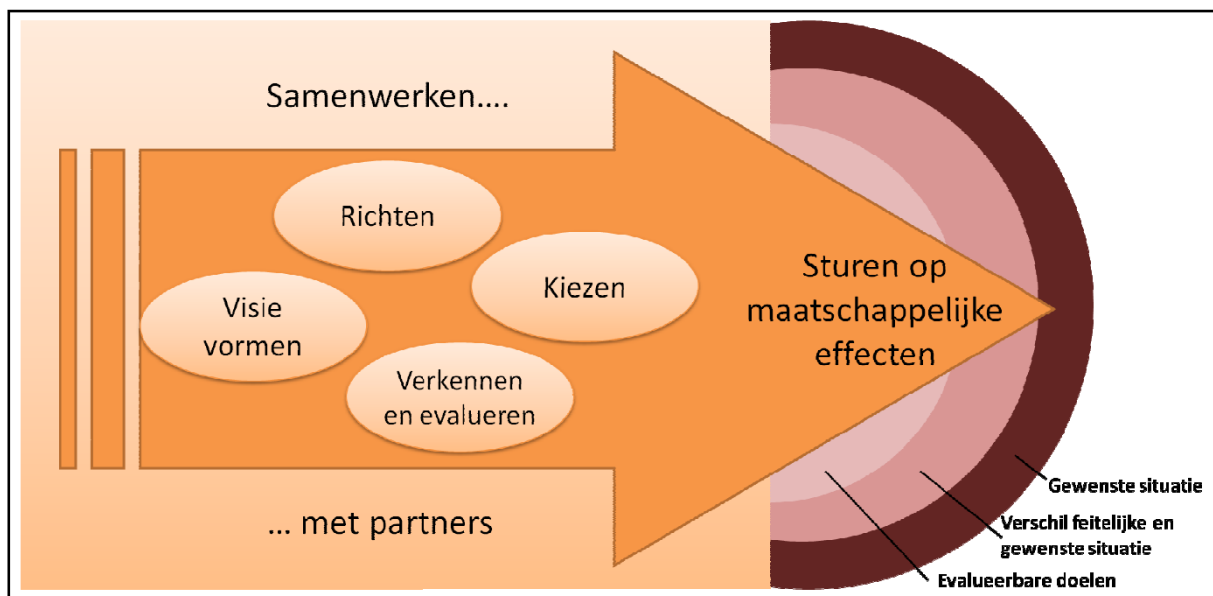
2.1 Methode Partners + Pröpper

Vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de publicatie *‘Sturen op maatschappelijke effecten’* van Partners + Pröpper geadviseerd bij het formuleren en sturen op maatschappelijke waarden. Gemeenten kunnen de lokale democratie en het lokale bestuur versterken door de verwachtingen en behoeften van de samenleving als uitgangspunt te nemen. Dit is onder andere een standpunt van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten. Hierbij redeneren gemeenten van buiten naar binnen en plaatsen de maatschappelijke opgaven voorop. Ook de gemeente Aa en Hunze wil van buiten naar binnen werken en maatschappelijke opgaven voorop stellen. Daarom wordt deze methode als uitgangspunt gebruikt voor het opstellen van maatschappelijke waarden.

De methode bestaat uit vijf hoofdstappen:

1. het vormen van een visie;
2. het geven van richting;
3. het maken van een keuze;
4. verkennen en evalueren;
5. samenwerken.

De uitgangspunten die daarbij horen, worden geïllustreerd in de onderstaande afbeelding en toegelicht in de tekst op de volgende pagina.

Afbeelding 2.1 methode Partners + Pröpper

Hieronder de toelichting bij de uitgangspunten die de methode horen:

- Sturen op maatschappelijke waarden doe je als gemeente voor de publieke zaak. Bij de 'gewenste situatie', gaat het altijd over de gewenste situatie in of voor de samenleving.
- Partijen hebben uiteenlopende belangen en denken verschillend over de 'gewenste situatie'. Sturen op maatschappelijke waarden heeft daarom alles te maken met belangenafwegingen en het maken van keuzes.
- Voor het realiseren van doelen ben je als gemeente sterk afhankelijk van anderen. Je kunt vrijwel niets in je eentje en hebt inwoners, bedrijven, belangengroepen, vrijwilligersorganisaties, maatschappelijke instellingen en medeoverheden nodig om iets van de grond te krijgen. Samenwerken loopt daarom als rode draad door de aandachtsgebieden Visie vormen, Richten, Kiezen en Verkennen en evalueren heen. Voor de processtappen heb je vrijwel altijd anderen nodig.
- Sturen op maatschappelijke waarden en ze van de grond krijgen is ingewikkeld. Maatschappelijke waarden benoemen is één, maar ze meetbaar maken is weer een ander verhaal. En de samenleving is maar zeer beperkt 'maakbaar'. Je kunt partners aansturen op een bijdrage aan maatschappelijke waarden, maar kun je ze er redelijkerwijs ook op afrekenen?
- Deze methode is een ontwikkelmodel.

2.2 Maatschappelijke waarden per pijler voor gemeente Aa en Hunze

In deze paragraaf worden de maatschappelijke waarden per pijler toegelicht aan de hand van de methode Partners + Pröpper, zie afbeelding hieronder.

Maatschappelijke waarde: <i>Strategisch - Raad</i>			
(sub) doelstelling - tactisch College	Activiteit • <i>besluitvorming - tactisch college</i> • <i>uitvoering - operationeel organisatie</i>	Maatregel - Operationeel Organisatie	Indicator - Operationeel Organisatie

In de bovenstaande afbeelding wordt de uitwerking van een maatschappelijke waarde schematische weergegeven. Voor de leesbaarheid is de opbouw van een maatschappelijke waarde (en de verschillende rollen) op deze wijze gepresenteerd. Het is van belang om aan te geven dat er flexibiliteit zit in de uitwerking van een maatschappelijke waarde.

De raad kan een politieke afweging maken om zich te willen onderscheiden, en gaat daarom een laag lager (subdoel) zitten. Hetzelfde geldt voor het college.

Voor nu is er gekozen om een aantal maatschappelijke waarden te halen uit de Herijking Strategische Toekomstvisie. Dit wil zeggen dat het hier gaat om een groeimodel. Er kunnen per onderstaand maatschappelijke waarde meerdere doelstellingen, activiteiten, maatregelen en indicatoren zijn en de benoemde subdoelen, activiteiten, maatregelen en indicatoren kunnen nog wijzigen. Daarnaast kunnen er ook maatschappelijke waarden zijn die 'pijler-overstijgend' zijn. Dit wil zeggen dat deze maatschappelijke waarde een onderwerp betreft dat past bij bijvoorbeeld zowel de pijler zorg, als de pijler economie, recreatie en werk.

In de toekomst wordt gekeken naar welke maatschappelijke opgaven er spelen aan de hand van het gesprek dat wordt aangegaan tussen raad, college en inwoners. De formulering van maatschappelijke waarden zal in de toekomst vanuit die samenwerking tot stand komen.

2.2.1 Bestuur

De pijler *Bestuur* gaat er over dat het bestuur uitnodigend, transparant en inspirerend wil zijn.

Pijler 1. Bestuur			
Maatschappelijke waarde: <i>Inwoners voelen zich betrokken en gehoord</i> <i>Strategisch – Raad</i>			
(sub) doelstelling – tactisch College	Activiteit – besluitvorming tactisch college – uitvoering operationeel organisatie	Maatregel – Operationeel Organisatie	Indicator - Operationeel Organisatie
Inwoners voelen zich betrokken bij ontwikkelingen in de dorpen	Met inwoners in gesprek over beleid/plannen en uitvoering om draagvlak te creëren	Expeditie Aa en Hunze	Aantal georganiseerde acties en deelname
		Aa en Hunze panel inzetten (reacties peilen).	Aantal ontvangen reacties en type reacties.
		College bie 't pad (vervolg) : Het college gaat in gesprek met inwoners	WSJG indicator (Waar Staat Je Gemeente, hierna te noemen WSJG) "burgerpeiling"
			Evaluatie per sessie van het college bie 't pad
		Organisatie van informatiebijeenkomsten (inloopavonden) t.b.v. projecten en uitvoeringsplannen	1. Aantal aanwezige (vertegenwoordiging van) inwoners 2. WSJG- indicator "de gemeente betreft de buurt voldoende bij de aanpak van leefbaarheid"
Inwoners hebben mogelijkheid klachten en bezwaren kenbaar te maken in het kader van handelen (of nalaten) van de gemeente	Op de website en in beschikkingen/ besluiten staat de mogelijkheid om bezwaar te maken of klacht(en) in te dienen genoemd.	De gemeente beschikt over een bezwaar- en beroepschriften-commissie.	Aantal ingediende bezwaarschriften
		De gemeente is aangesloten bij het instituut "de Nationale Ombudsman	Aantal ingediende klachten
		Klachten registreren in het zaaksysteem	Het aantal geregistreerde klachten in het zaaksysteem monitoren

Pijler 1. Bestuur			
Maatschappelijke waarde: <i>Inwoners zijn tevreden over de dienstverlening.</i> <i>Strategisch - Raad</i>			
(sub) doelstelling - <i>tactisch College</i>	Activiteit - <i>besluitvorming tactisch college – uitvoering operationeel organisatie</i>	Maatregel - <i>Operationeel Organisatie</i>	Indicator - <i>Operationeel Organisatie</i>
Maximale openstelling en beschikbaarheid dienstverlening	Gemeentelijke loket heeft ruime openstellingstijden	Gemeenteloket is tijdens kantooruren + één avond geopend en bereikbaar	Klanttevredenheids-onderzoek over openingstijden
	Dienstverlening is via diverse kanalen bereikbaar	Informatie wordt verstrekt aan het loket, via de website, Social media, via de gemeentepagina in de Schakel en telefonisch en via de post/e-mail	Dienstverlening in www.waarstaatiegemeente.nl
		Meldingen en klachten worden in afstemming met de inwoner binnen 2 weken opgelost	Doorlooptijd afhandeling klachten
		Er is een 24/7 een storings- en calamiteitenregeling (duidelijkheid over de reikwijdte van het nummer)	Aantal klachten storingslijn

2.2.2 Zorg

Bij de pijler *Zorg* geeft de gemeente aan dat zij de ambitie heeft dat alle inwoners op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving. De insteek hierbij is van 'zorgen voor, naar zorgen dat'.

Pijler 2. Zorg			
Maatschappelijke waarde: <i>Inwoners nemen zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deel aan de samenleving.</i> <i>Strategisch - Raad</i>			
(sub) doelstelling - <i>tactisch College</i>	Activiteit - <i>besluitvorming tactisch college – uitvoering operationeel organisatie</i>	Maatregel - <i>Operationeel Organisatie</i>	Indicator - <i>Operationeel Organisatie</i>
Inwoners en organisaties voelen zich betrokken en gehoord.	We gaan samen met inwoners en partners ontdekken wat nodig is	We organiseren signaleringsoverleggen in de gebieden om te verkennen welke vraagstukken er zijn	- Aantal voorzieningen - Toetsen en evalueren van voorzieningen met betrokken partijen
		We houden een cliëntervaringsonderzoek (CEO) voor Wmo en Jeugd	Cijfer of waardering van het CEO

2.2.3 Economie, werk en recreatie

De pijler *Economie, werk en recreatie* gaat over de energietransitie, van ruimte voor ondernemers tot een sluitende aanpak voor de arbeidsmarkt. In het kader van economie, werk en recreatie staan leefbaarheid, kwaliteiten innovatie centraal.

Pijler 3. Economie, werk en recreatie			
Maatschappelijke waarde: <i>In de gemeente Aa en Hunze is het aantrekkelijk recreëren en verblijven.</i> <i>Strategisch - Raad</i>			
(sub) doelstelling - <i>tactisch College</i>	Activiteit - <i>besluitvorming tactisch college – uitvoering operationeel organisatie</i>	Maatregel - <i>Operationeel Organisatie</i>	Indicator - <i>Operationeel Organisatie</i>
Kwaliteit van de voorzieningen op peil houden en/of verbeteren.	Blinde vlekken fietspadennetwerk inventariseren	Budget beschikbaar stellen om de activiteit(en) uit te voeren	- Kwaliteitsonderzoek naar voorzieningen binnen gemeenten - Trendrapport vrijetijdseconomie Provincie Drenthe
	Kwaliteit van de voorzieningen inventariseren	Beschikbaar stellen van uren (nieuwe medewerker(s))	

2.2.4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

De pijler *Voorzieningen, leefbaarheid en wonen* strekt van de leefomgeving en natuur tot milieu en cultuur. Als gemeente willen we stimuleren, faciliteren en initiëren met initiatieven die vanuit de samenleving komen en die de leefbaarheid in de dorpen vergroten.

Pijler 4. Voorzieningen, leefbaarheid en wonen			
Maatschappelijke waarde: <i>De gemeente Aa en Hunze wil een duurzame gemeente zijn</i> <i>Strategisch - Raad</i>			
(sub) doelstelling - <i>tactisch College</i>	Activiteit - <i>besluitvorming tactisch college – uitvoering operationeel organisatie</i>	Maatregel - <i>Operationeel Organisatie</i>	Indicator - <i>Operationeel Organisatie</i>
In stand houden beschermde flora en fauna + stimuleren ontwikkeling (beschermde) flora en fauna	Beschermen beschermde/ waardevolle flora en fauna	Soortenbeheer	Monitoren
	Ambassadeurschap Steenuil	- Jaarlijkse bijdrage stichting steenuilenwerkgroep Drenthe - Uitvoering projectplan steenuilen Aa en Hunze onder de pannen.	Steenuilen ringen/tellen
	Bermbeleidsplan/bermbeheers plan	Uitvoeren ecologisch bermbeheer	Monitoren (vegetatiekartering)

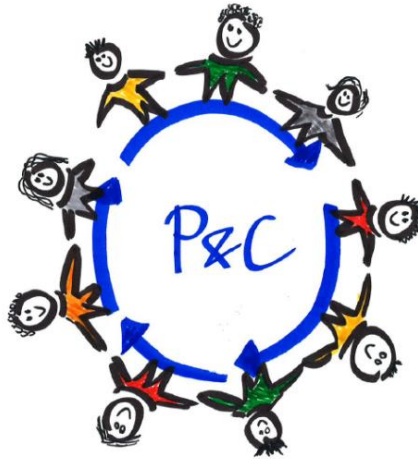
	Afsprakenkader ecologisch bermbeheer Provincie Drenthe		
De biodiversiteit in de leefomgeving versterken zowel buiten als binnen de kernen	Bij- en vlindervriendelijk handelen	• Bij- en vlindervriendelijke keuzes maken bij ontwerp/aanleg, onderhoud en beheer • Bewoners stimuleren tot bij- en vlindervriendelijk handelen	Bijv. rapportcijfer inwoners over kwaliteit van de woonomgeving
Bestrijden plagen en invasieve, schadelijke soorten	Bestrijden Eikenprocessierups (EPR)	• Verwijderen nesten van EPR • Spuiten tegen EPR • Ophangen nestkasten • Stimuleren ontwikkeling natuurlijke vijand EPR	Monitoren/tellen

Hoofdstuk 3: Proces

Bij de invulling van de verandering wordt ook gekeken naar de vraag hoe deze kan 'landen' in de Planning&Control cyclus.

Het Planning& Control instrumentarium moet ondersteunend zijn aan de nieuwe manier van handelen en het sturen op maatschappelijke waarden. De gemeente Aa en Hunze wil van controleren op cijfers naar sturen op het resultaat, en een extern Planning & Control instrumentarium waar de gebruikers blij van worden. Zij voelen zich mede-eigenaar van de Planning & Control cyclus en zien de meerwaarde er van in.

de P&C cyclus moet meer van 'ons' (raad, college, organisatie, inwoners) worden

In dit hoofdstuk wordt het groeimodel voor deze Planning & Control cyclus toegelicht. Daarnaast wordt een eerste aanzet gegeven voor het proces van experimenteren met 'anders werken' om ervaring op te doen met het sturen op maatschappelijke waarden.

3.1 Groeimodel Planning & Control

Het sturen op effecten in de samenleving brengt een andere informatie- en sturingsbehoefte met zich mee en vraagt om meer dan alleen financiële gegevens. Het externe P&C instrumentarium moet aansluiten bij de verschillende informatiebehoeftes van de verschillende gebruikers. Om dit te kunnen bereiken is het van belang om na te gaan wat deze behoeftes zijn.

3.1.1 Behoefteonderzoek

Voorafgaand aan de start van dit programma is al enig behoefteonderzoek gedaan. De notitie '*Herijking Planning & Control cyclus: iedereen blij*' vormde een mooie basis om nader in gesprek te gaan met de raad, het college, het DT, teamleiders en de medewerkers over hun informatiebehoefte. Bij het ontwikkelen van een nieuwe opzet voor deze cyclus zijn de resultaten van het behoefteonderzoek betrokken.

Uit alles dat is opgehaald uit het complete behoefteonderzoek blijkt dat de verschillende gebruikers behoefte hebben aan:

- sturen op effecten in de samenleving
- informatie op hoofdlijnen
- integrale aanpak
- beschikbaarheid realtime-informatie
- gedigitaliseerde en visuele P&C cyclus (verhaal achter de cijfers)

- het verkorten van de doorlooptijden
- verantwoordelijkheid laag in de organisatie, budgethouderschap bij de medewerker die verantwoordelijk is voor de inhoud en het bijbehorende geld

3.1.2 Nieuwe Planning & Control cyclus

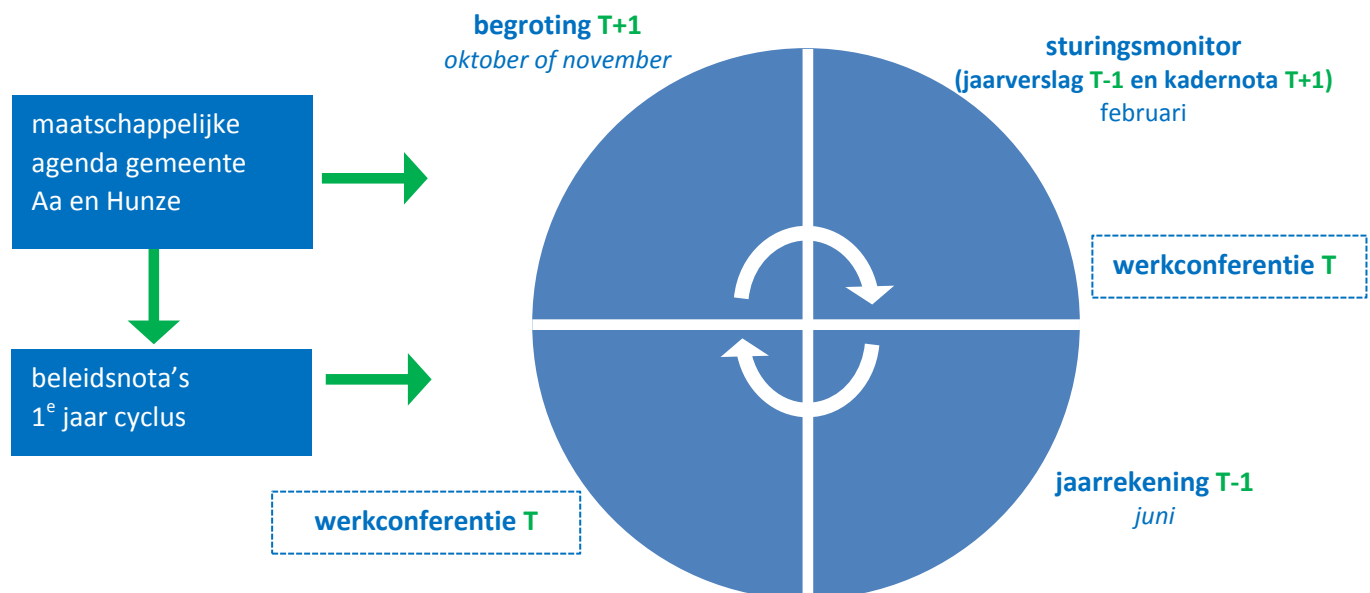
Het resultaat van het behoefteonderzoek en het uitgangspunt om te sturen op maatschappelijke waarden liggen ten grondslag aan het groeimodel voor een nieuwe Planning&Control cyclus.

Het sturen op maatschappelijke waarden brengt een andere informatie- en sturingsbehoefte met zich mee en vraagt om meer dan alleen financiële gegevens. De focus komt juist meer te liggen op het behalen van de beoogde maatschappelijke waarden en minder op het bijbehorende financiële plaatje. Omdat de huidige P&C cyclus niet voldoet aan de hiervoor genoemde uitgangspunten, is een groeimodel voor de nieuwe Planning&Control cyclus ontwikkeld waarbij uit de instrumenten blijkt:

- wat de ambities en speerpunten van de gemeente zijn, en
- welke inzet daarvoor gepleegd is: 'Wat gaan we doen om te bereiken wat we willen bereiken?'
- wat het resultaat daarvan is
- waarop we gaan sturen

De informatie- en sturingsproducten maken het mogelijk om op maatschappelijke waarden te sturen, te monitoren en te verantwoorden (vertellen). Daar liggen cijfers en kengetallen aan ten grondslag (tellen).

Onderstaand een schematische weergave van de nieuwe P&C cyclus.

schematische weergave nieuwe P&C cyclus
T = huidige jaartal

Toelichting groeimodel nieuwe Planning&Control cyclus

Met het groeimodel wordt toegewerkt naar een Planning & Control cyclus zoals hierboven is weergegeven. De belangrijkste veranderingen ten opzichte van de huidige cyclus zijn:

- uit elkaar halen beleidsmatige en financiële verantwoording jaarrekening
- van vier naar drie beleidsdocumenten
- geen financiële bijstellingen
- alternatieve verantwoordingsvormen: werkconferenties en digitale realtime-informatie
- vierjarencyclus vaststellen maatschappelijke waarden

3.1.3 Ontwikkeltraject nieuwe Planning & Control cyclus

In deze paragraaf worden het groeimodel van de Planning&Control cyclus en het proces om te komen tot deze de cyclus toegelicht. De ontwikkeling van de huidige P&C cyclus naar de nieuwe opzet heeft tijd nodig en verloopt in verschillende fases. Het is een groeiproces waarin we experimenteren en waar nodig bijstellen. Het ontwikkeltraject start met het vaststellen van de Begroting 2020 nieuwe stijl. Deze is in basis digitaal en verschaft informatie op verschillende niveaus: op hoofdlijnen en daar waar nodig ook in detail. Daarnaast is deze gebaseerd op de vier pijlers uit de Herijking Strategische Toekomstvisie en is een aantal maatschappelijke waarden uitgewerkt.

Eerste fase

Uit elkaar halen beleidsmatige en financiële verantwoording jaarrekening

Op 1 januari 2020 start de eerste fase van de nieuwe P&C cyclus. In de nieuwe opzet van de cyclus is de beleidsmatige verantwoording in het jaarverslag los gekoppeld van de jaarrekening. Hiermee leggen we de focus op de evaluatie van het beleid in relatie tot het behalen van maatschappelijke waarden. De resultaten van het afgelopen jaar worden gebruikt om, indien nodig, bij te sturen in het lopende jaar en vooruit te blikken naar het volgende jaar. Deze resultaten kunnen onderbouwd worden met een financiële prognose op hoofdlijnen. Nieuw beleid kan dan 'landen' in de begroting van dat volgende jaar. Door de discussie over de inhoud voorop te stellen geven we het sturen op maatschappelijke waarden vorm.

Sturingsmonitor

Het jaar 2020 zal een overgangsjaar zijn en start in februari 2020 met een product waarin het jaarverslag over 2019 en een kadernota over 2020 en 2021 zijn opgenomen: de sturingsmonitor.

Het doel van dit document is om op basis van het jaarverslag met elkaar te kijken wat onze doelen waren in 2019, wat we hebben gedaan om deze te realiseren en wat er uiteindelijk als resultaat is behaald. Hiermee voldoen we nog niet aan de wens om te kunnen sturen op maatschappelijke waarden, omdat deze voor het jaar 2019 nog niet voldoende helder zijn beschreven.

Binnen de kadernota wordt het beleid waar nodig bijgesteld voor het lopende jaar (2020) en wordt vooruitgekeken naar 2021. Wat is er dan nodig om de beschreven doelen te behalen. De raad geeft daarbij het college de opdracht dit te verwerken in de begroting 2021. In de periode tussen de kadernota en de begroting werkt het college deze plannen uit en komt bij de begroting hierop terug.

Jaarrekening

Vervolgens stelt de raad in juni 2020 de jaarrekening 2019 vast. Hierbij legt het college *financiële* verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid. Om het proces om te sturen op maatschappelijke waarden te stimuleren, is er voor gekozen om het financiële deel van de jaarstukken niet al in februari vast te stellen. Op deze wijze leggen we de focus op de evaluatie van het gevoerde beleid. Daarnaast is het op dit moment niet mogelijk om de jaarrekening tegelijkertijd met de sturingsmonitor vast te stellen, omdat het proces tot het opstellen van de jaarrekening

hierop nog niet is ingericht. Onderzocht kan worden of dit op termijn wel mogelijk is én of het ook van toegevoegde waarde is om de jaarrekening samen met de sturingsmonitor in februari vast te stellen.

Gelijktijdig met het vaststellen van de jaarrekening is er ook ruimte om de financiële bijstellingen over het lopende jaar te laten vaststellen. Dit moment is, in tegenstelling tot het eerste moment in februari (vaststellen sturingsmonitor), voornamelijk financieel georiënteerd.

Begroting

Begin november 2020 vindt de vaststelling van de begroting 2021 plaats. Hierin worden beleid en financiën gecombineerd. Ook de uitkomsten van de circulaire over de uitkering uit het Gemeentefonds worden voor zover tijdig bekend in de begroting verwerkt.

Nog meer dan in de begroting 2020 worden in de begroting 2021 de gewenste maatschappelijke waarden beschreven en voorzien van uitvoeringsmaatregelen met bijpassende sturingsindicatoren. Deze uitvoeringsmaatregelen zijn veelal al voorbesproken met de raad naar aanleiding van de vergadering over de sturingsmonitor in februari of zijn voortgekomen uit de werkconferenties. Uiteraard blijft dit ook het moment waarop door de raad de budgetten voor het komende jaar worden toegekend. Naast het vaststellen van de begroting zal ook de financiële eindejaarswijziging aan de raad worden voorgelegd. Dit is het tweede moment waarop noodzakelijke financiële wijzigingen door de raad kunnen worden geaccordeerd.

Werkconferenties

Lopende het jaar 2020 worden op (minimaal) twee momenten werkconferenties georganiseerd.

Het doel van een werkconferentie is het monitoren op gewenste resultaten.

Dit zijn bijeenkomsten waarin raad, college en organisatie met elkaar in gesprek gaan over de uitvoering van de te behalen doelen en de al dan niet behaalde resultaten. Aan deze gesprekken liggen onder andere kengetallen, presentaties, recente ontwikkelingen, uitkomsten van signaleringsgesprekken en College bij 't Pad ten grondslag.

Deze werkconferenties kunnen over alle maatschappelijke waarden gaan, maar er kan ook per werkconferentie een thema of één van de vier pijlers worden uitgelicht. Met de vorm waarin kan worden geëxperimenteerd. De uitkomsten van deze werkconferenties worden vastgelegd door middel van een verslag dat vervolgens vastgesteld wordt tijdens een raadsvergadering. De organisatie bereidt deze bijeenkomsten voor.

Digitale realtime-informatie

Met het inzetten van een webapplicatie kunnen we efficiënter en op digitale wijze Planning&Control documenten maken. Ook komen we met een webapplicatie tegemoet aan een groot aantal wensen van de gebruikers (gebaseerd op het behoefteonderzoek), bijvoorbeeld het presenteren van informatie in de verschillende documenten op hoofdlijnen. Desgewenst kan de informatie ook op detailniveau worden bekeken. De informatie is realtime beschikbaar en voor medewerkers is duidelijker welke informatie ze voor welk doel en wanneer moeten aanleveren.

Een dergelijke webapplicatie ondersteunt hiermee ook het sturen op maatschappelijke waarden.

Tweede fase

De tweede fase start op 1 januari 2021. Deze fase wordt gebruikt om (verder) ervaring op te doen met de webapplicatie waarin de Planning&Control cyclus wordt opgenomen en waarin de medewerkers instrumenten krijgen aangeboden om het sturen op resultaten (beter) mogelijk te maken. Hierin wordt ook de mogelijkheid geboden om realtime informatie met betrekking tot de uit te voeren activiteiten (gekoppeld aan de gewenste maatschappelijke waarden) en de stand van zaken van de bijbehorende budgetten te raadplegen.

De inhoud van de cyclus blijft gelijk aan die in de eerste fase. Zaken die in de eerste fase minder goed uit de verf zijn gekomen, worden verbeterd.

Hoewel er in deze fase nog steeds twee momenten zijn waarop financiële bijstellingen kunnen worden gedaan, is het streven om deze op termijn overbodig te maken. Immers de medewerkers krijgen steeds meer grip op 'hun' budgetten en 'hun' activiteiten, zodat bijstellingen (bijna) niet meer nodig zijn. Daarnaast stelt de raad de budgetten per pijler vast en heeft het college binnen de pijler de mogelijkheid om te schuiven met de budgetten, als gevolg van andere keuzes of prioritering. Nu de begroting niet meer bestaat uit negen programma's, maar is opgedeeld in vier pijlers (en een onderdeel organisatie) betekent dit dat het budget per pijler hoger wordt. Er is daarom meer ruimte voor het college om te schuiven met budgetten

Derde fase (stip op de horizon)

Evenals in de vorige fases ontvangt de raad gedurende een kalenderjaar drie beleidsdocumenten om te kunnen sturen, monitoren en controleren, namelijk de sturingsmonitor (het jaarverslag + de kadernota), de jaarrekening (alleen financiële verantwoording) en de programmabegroting. Daarnaast vindt er een aantal werkconferenties per kalenderjaar plaats.

De 'stip op de horizon' is om naast deze jaarlijkse P&C cyclus ook een vierjaarlijkse cyclus te organiseren die aansluit bij de raadsperiode, om in gezamenlijkheid te komen tot bijvoorbeeld een samenlevingsagenda (nieuwe Herijking Strategische Toekomstvisie).

In de samenlevingsagenda wordt aangegeven aan welke maatschappelijke waarden we gezamenlijk gaan werken in de betreffende raadsperiode. Deze samenlevingsagenda vormt de basis voor de te bereiken effecten in de samenleving voor die raadsperiode. In de drie daarop volgende jaren zal het accent liggen op de uitvoering.

Na het zomerreces van 2021 wordt een start gemaakt met het voorbereiden van de op te stellen samenlevingsagenda van de gemeente Aa en Hunze (nu Strategische Toekomstvisie). Hierin gaan we experimenteren met het formuleren van maatschappelijke waarden, het sturen daarop door middel van de daarbij behorende sturingsinstrumenten, en het betrekken van onze inwoners daarbij.

Dit proces moet na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 resulteren in een samenlevingsagenda waarvan de maatschappelijke waarden worden opgenomen in de begroting 2023. Na het vaststellen van de samenlevingsagenda zullen de beleidsnotities daar waar nodig hierop worden aangepast.

Vanaf deze fase zijn in de P&C cyclus financiële bijstellingen door de raad (nagenoeg) niet meer noodzakelijk. Beter plannen en budgetteren en anders begroten moeten dit mogelijk maken.

3.1.4 Digitale informatie

Om te kunnen sturen op de maatschappelijke waarden is het van belang dat gebruikers continu kunnen beschikken over actuele informatie en dat zij proactief informatie met elkaar delen. Deze digitale informatie biedt inzicht in het realiseren van de maatschappelijke waarden en de daarmee samenhangende middeleninzet.

De verschillen in informatiebehoefte hangen samen met de verschillende rollen van de gebruikers. Onderstaande afbeelding verduidelijkt deze verschillen, maar dit betekent niet dat onderstaande een vaste indeling is. De raad kan ook een strategische behoefte hebben om bijvoorbeeld te sturen op het subdoel, evenals het college een maatschappelijke waarde ter besluitvorming kan voorleggen aan de raad.

afbeelding: sturen op maatschappelijke waarden (MW) door de raad, het college en de ambtelijke organisatie

Deze driehoek geeft weer op welk niveau de raad, het college en de organisatie kunnen sturen op maatschappelijke waarden. Het is van belang dat alle partijen uit de driehoek betrokken zijn om een zo goed mogelijke uitvoering te geven aan het sturen op maatschappelijke waarden.

raad – strategisch

De raad heeft een strategische rol bij onder andere het sturen op maatschappelijke waarden. De raad kan als volksvertegenwoordiger en kadersteller de maatschappelijke waarden waarop zij wil sturen vaststellen.

college – tactisch

Het college heeft een tactische rol en geeft invulling aan de door de raad vastgestelde beoogde maatschappelijke waarden. Daarnaast legt het college verantwoording af aan de raad op het gebied van het stellen van subdoelen en het besluiten over de activiteiten. De raad blijft hierin besluitvormend.

organisatie – operationeel

De organisatie werkt op operationeel niveau, zij geeft uitvoering aan onder andere de maatregelen en activiteiten die bijdragen aan het realiseren van maatschappelijke waarden.

Dit betekent dat om te kunnen sturen en monitoren, de raad, het college en de organisatie ieder een eigen informatiebehoefte heeft die van elkaar kan verschillen.

3.1.5 Begroting 2020 nieuwe stijl

Op 7 november 2019 zal de Begroting 2020 nieuwe stijl door de raad worden vastgesteld. Deze begroting geeft inzicht in hoe het sturen op maatschappelijke waarden (gebaseerd op de vier pijlers

in de Strategische Toekomstvisie) verwerkt zal worden in de verschillende instrumenten van de P&C cyclus. Ook de wens om financiële gegevens meerjarig te presenteren is hierin meegenomen.

In bijlage 1 is een aantal screenshots opgenomen van de demoversie van een webapplicatie. Deze geven een beeld van hoe een dergelijke webapplicatie er uit ziet en hoe de informatie gepresenteerd wordt.

Van programma's naar pijlers

Nu we de vier pijlers uit de Strategische Toekomstvisie als uitgangspunt nemen, is de indeling van de begroting aangepast. De huidige begroting bestaat uit negen programma's. Dit aantal brengen we terug naar 5 pijlers:

- pijler 0 Organisatie
- pijler 1 Bestuur
- pijler 2 Zorg
- pijler 3 Economie, werk en recreatie
- pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Pijler 1 tot en met pijler 4 zijn afkomstig uit de Herijking Strategische Toekomstvisie. Vanuit elke pijler is minimaal één maatschappelijke waarde in de Begroting 2020 nieuwe stijl verwerkt. Pijler 0 Organisatie heeft betrekking op de bedrijfsvoering en bevat geen maatschappelijke waarde.

In bijlage 2 is een conversietabel opgenomen van de verdeling van de verschillende taakvelden en programma's over deze vijf pijlers.

Doorontwikkeling

Met de Begroting 2020 nieuwe stijl is een eerste stap gezet richting de nieuwe opzet van de P&C cyclus. De komende jaren experimenteren we met het sturen op maatschappelijke waarden. Hoe we dat gaan doen is verwerkt in hoofdstuk 4. Daarnaast gaan we aan de slag met het doorontwikkelen van de webapplicatie, zodat de P&C cyclus (nog beter) aansluit op het sturen op maatschappelijke waarden.

3.2 Experimenteren met anders werken

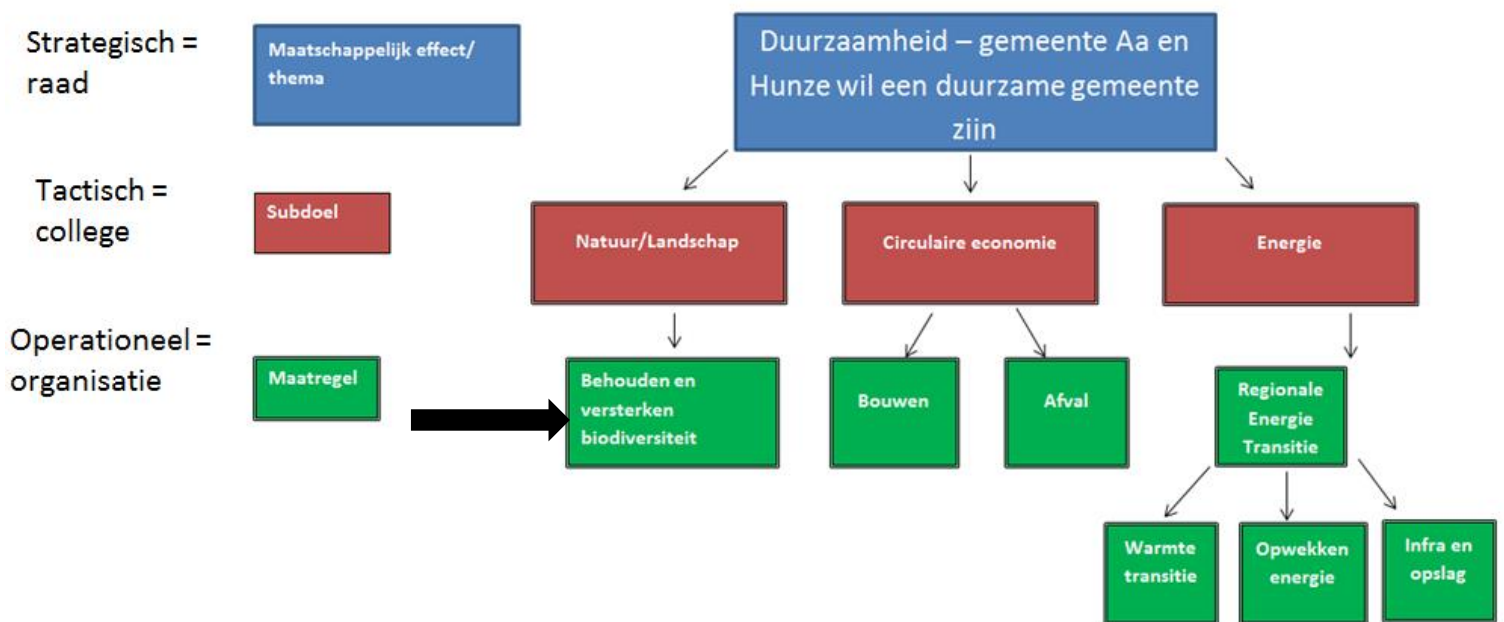
Tijdens de ontwerpconferentie van de raad op 23 april 2019 is een voorstel besproken op welke punten we als gemeente Aa en Hunze de komende periode willen experimenteren om te ontdekken hoe we als gemeente kunnen sturen op effecten in de samenleving. Het voorstel omvat de volgende punten:

- We gaan niet in een keer van de 'vloer naar de zolder'
- We willen starten in 2020 met experimenteren op proces en thema met het onderwerp *Biodiversiteit*. Dit onderwerp is afkomstig uit de Herijking Strategische Toekomstvisie en dat valt onder de maatschappelijke waarde Duurzaamheid. Biodiversiteit is een herkenbaar en concreet onderwerp.
- Vervolgens willen we de maatschappelijke waarde *Duurzaamheid* verder uitwerken en hiermee experimenteren in 2020 en 2021. Duurzaamheid is een actueel thema in de komende jaren.

- De eerste twee stappen vormen een mooie opmaat naar de actualisatie van de huidige Strategische Toekomstvisie in 2022 (na de verkiezingen). In deze fase willen we experimenteren met het ontwikkelen van een samenlevingsagenda van en voor de gemeente Aa en Hunze.

Om succesvol te zijn in het experimenteren is het van belang om vooraf een aantal randvoorwaarden af te spreken, zoals duidelijkheid over wie welke rol heeft en welke bijdrage levert. Tijdens het experimenteren ontdekken we wat er goed gaat en wat beter kan, hoe iedereen de gewenste handelswijze, passend bij een nieuwe werkwijze omarmt en vasthoudt, en op welke wijze we dit kunnen volgen.

3.2.1 Uitwerking maatschappelijke waarde Duurzaamheid

De bovenstaande afbeelding geeft de rol van de raad, het college en de organisatie weer en op welke manier zij kan sturen. Dit betekent niet dat de raad bijvoorbeeld geen invloed meer heeft op het subdoel of de maatregel evenals de andere partijen. Het is de manier waarop uitvoering wordt gegeven aan het sturen op effecten in de samenleving en het gesprek wordt aangegaan. De raad stuurt op strategisch niveau, het college op tactisch niveau en de organisatie verzorgt het operationele deel. Het is van belang dat alle drie de partijen binnen de gemeente een goede invulling geven aan hun rol om een zo goed en duidelijk mogelijk proces te doorlopen als het gaat om het sturen op effecten in de samenleving.

3.2.2 Uitwerking subdoel biodiversiteit

Pijler 4. Voorzieningen, leefbaarheid en wonen			
Maatschappelijke waarde: De gemeente Aa en Hunze wil een duurzame gemeente zijn <i>Strategisch - Raad</i>			
(sub) doelstelling <i>Tactisch - College</i>	Activiteit(en) <i>Besluitvorming – tactisch College</i> <i>Uitvoering - Operationeel - Organisatie</i>	Maatregel <i>Operationeel - Organisatie</i>	Indicator(en) <i>Operationeel - Organisatie</i>
In stand houden beschermde flora en fauna + stimuleren ontwikkeling (beschermde) flora en fauna	Beschermen beschermde/ waardevolle flora en fauna	Soortenbeheer	Monitoren
	Ambassadeurschap Steenuil	- Jaarlijkse bijdrage stichting steenuilenwerkgroep Drenthe - Uitvoering projectplan steenuilen Aa en Hunze onder de pannen.	Steenuilen ringen/tellen
	Bermbeleidsplan/bermbeheers plan	Uitvoeren ecologisch bermbeheer	Monitoren (vegetatiekartering)
	Afsprakenkader ecologisch bermbeheer Provincie Drenthe		
De biodiversiteit in de leefomgeving versterken zowel buiten als binnen de kernen	Bij- en vlindervriendelijk handelen	- Bij- en vlindervriendelijke keuzes maken bij ontwerp/aanleg, onderhoud en beheer - Bewoners stimuleren tot bij- en vlindervriendelijk handelen	Bijv. rapportcijfer inwoners over kwaliteit van de woonomgeving
Bestrijden plagen en invasieve, schadelijke soorten	Bestrijden Eikenprocessierups (EPR)	- Verwijderen nesten van EPR - Spuiten tegen EPR - Ophangen nestkasten - Stimuleren ontwikkeling natuurlijke vijand EPR	Monitoren/tellen

In de afbeelding hiervoor staat de maatschappelijke waarde *duurzaamheid* met het subdoel over *biodiversiteit* nader toegelicht. Bovenstaande is wat er op dit moment op het gebied van *biodiversiteit* gebeurt. Nu er wordt geëxperimenteerd met de maatschappelijke waarde *duurzaamheid* en het subdoel *biodiversiteit*, is het mogelijk om meerdere subdoelstellingen, activiteiten, maatregelen en indicatoren te beschrijven. Dit kan tot stand komen aan de hand van bijvoorbeeld bewonersinitiatieven en/of gesprekken tussen raad, college en inwoners over duurzaamheid.

3.2.3 Startbijeenkomst

Wanneer er wordt geëxperimenteerd op thema en proces, in dit geval de maatschappelijke waarde *duurzaamheid* en het subdoel *biodiversiteit*, is het van belang om in kaart te brengen wat je speelruimte is. Vooraf worden beide onderwerpen inhoudelijk verder uitgewerkt: waar gaat het over?, wat doen we al op dit gebied? en welke budgetten zijn aan deze onderwerpen gekoppeld?. Hierdoor is het inzichtelijk waar de ruimte om te experimenteren voor de verschillende gebruikers zit.

Omdat experimenteren voor ons nieuw is willen wij dit doen onder deskundige begeleiding van een externe organisatie.

Als startpunt van de experimenteerfase organiseren we een aftrapbijeenkomst voor raads- en commissieleden, collegeleden en (betrokken) medewerkers. Tijdens deze bijeenkomst gaan we met elkaar in gesprek over het te volgen traject en welke stappen we daarin willen zetten. Dan gaat het over de kaders en rollen die we met elkaar afspreken. Bijvoorbeeld over de manier waarop we de inwoners betrekken.

Het voorbereiden van deze aftrap zal tot stand komen door middel van een scrumproject.

Conclusie

Zoals in de inleiding is vermeld bevindt de gemeente zich in een periode waarin de samenleving verandert. Het speelveld van de gemeente is door de jaren heen groter en complexer geworden. We komen van een overzichtelijk speelveld dat zich steeds verder uitbreidt en complexere vormen aanneemt. Dit vraagt van de gemeente dat we een beweging maken van controle naar trefzeker meebewegen. Inwoners willen meer betrokken zijn bij het oplossen van samenlevingsvraagstukken en starten eigen initiatieven. De overheid trekt zich steeds meer terug en dat vraagt om een andere rol van de gemeente en een verandering van werkwijze. In de nieuwe werkwijze staat het sturen op maatschappelijke waarden centraal.

We willen deze werkwijze met elkaar vormgeven op een wijze die past bij Aa en Hunze en daarmee niet een kopie wordt van een andere gemeente. We willen dit gaan doen op een realistische wijze, waarbij we overzichtelijk beginnen om vervolgens door te ontwikkelen. Dit geeft ons allemaal de kans om de verandering te doorleven en deze daarmee tot het gewenste succes te maken.

We experimenteren op proces en thema, en leren met en van elkaar. Dit doen we gezamenlijk: raad, college, organisatie en inwoners. We gaan tijdens de startbijeenkomst samen aan de slag met de inrichting van het sturingsvraagstuk, waarbij we onze gewenste werkwijze concretiseren en het bijbehorende instrumentarium doorontwikkelen.

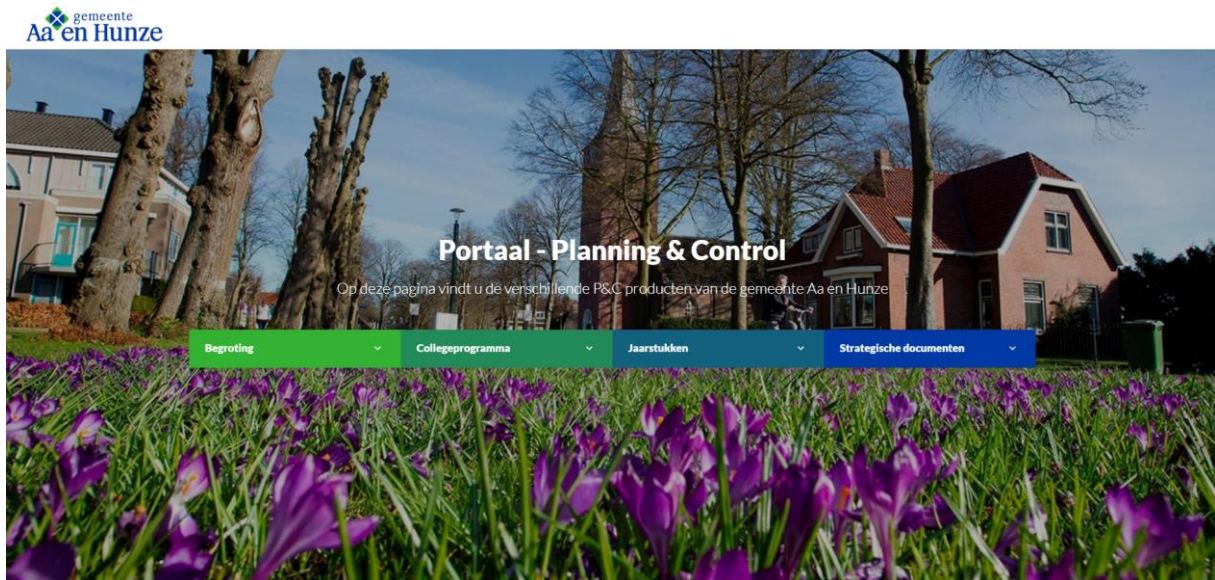
Samenvattend betekent dit dat we afspreken:

1. om te sturen op de vier pijlers uit de Herijking Strategische Toekomstvisie.
 - hierbij de focus op een periode van vier jaren (langere termijn)
2. om de volgende uitgangspunten uit de vastgestelde sturingsfilosofie sociaal domein in de verandering te hanteren:
 - gebruik maken van de Waardendriehoek, met leidend het effect in de samenleving
 - gebruik maken van de Participatietrap voor rolbepaling
 - toepassen onderscheidende gemeente, met gebieds- en opgavegericht werken
3. dat de verandering passend is binnen de kaders van de wet- en regelgeving
4. om de denkrichting van methode 'Partners + Pröpper' als uitgangspunt te nemen voor het formuleren van en het sturen op effecten in de samenleving.
5. om te starten met vijf effecten uit de Herijking Strategische Toekomstvisie als vertrekpunt voor het sturen op effecten in de samenleving en deze op te nemen in de Begroting 2020 nieuwe stijl:
 - inwoners voelen zich betrokken en gehoord (pijler 1 Bestuur)
 - inwoners zijn tevreden over de dienstverlening (pijler 1 Bestuur)
 - inwoners nemen zo lang mogelijk op eigen kracht en naar tevredenheid deel aan de samenleving (pijler 2 Zorg)
 - in de gemeente Aa en Hunze is het aantrekkelijk recreëren en verblijven (pijler 3 Economie, werk en recreatie)
 - de gemeente Aa en Hunze wil een duurzame gemeente zijn (pijler 4 Voorzieningen, leefbaarheid en wonen)

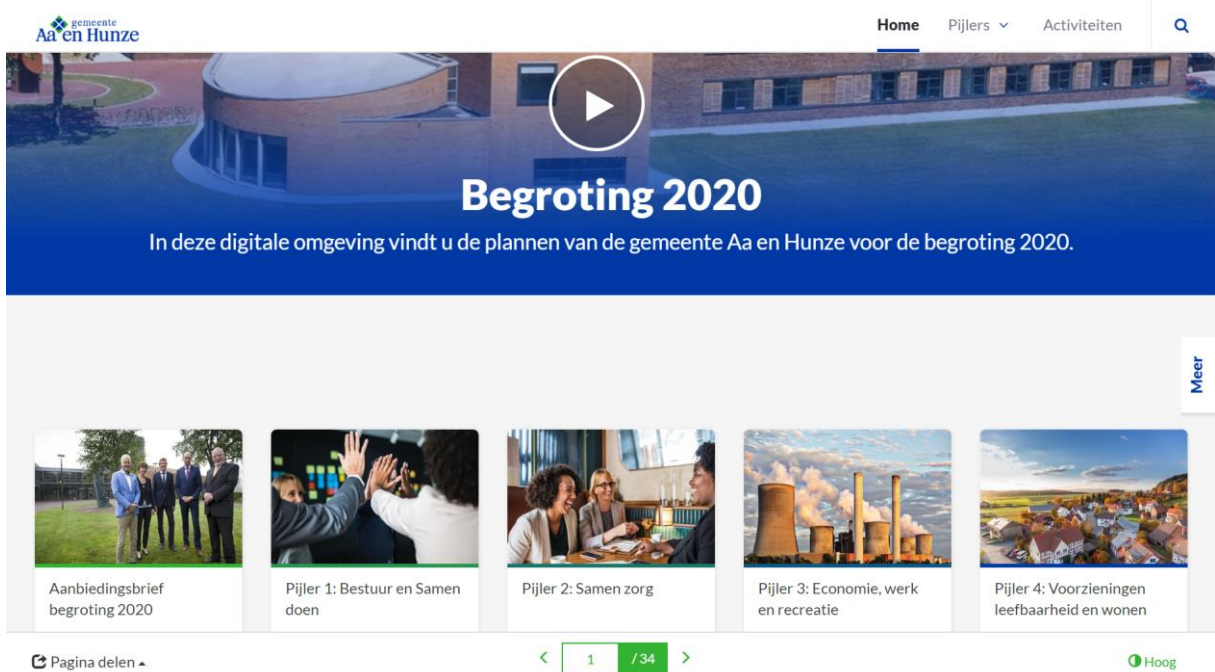
6. om het uitgewerkte groeimodel voor de Planning & Control cyclus als stip op de horizon te hanteren en te gaan experimenteren met 'anders werken', waarbij dat proces bestaat uit de volgende stappen in de tijd:
- starten in het jaar 2020 met experimenteren op proces en thema van het subdoel Biodiversiteit (uit de Herijking Strategische Toekomstvisie) dat valt onder het maatschappelijke effect 'De gemeente Aa en Hunze wil een duurzame gemeente zijn'
 - vervolgens in 2020/2021 'De gemeente Aa en Hunze wil een duurzame gemeente zijn' verder uitwerken en hiermee (verder) experimenteren
 - de eerste twee stappen vormen de opmaat naar de actualisatie van de huidige Herijking Strategische Toekomstvisie in het jaar 2022 (na de verkiezingen) naar een "samenlevingsagenda" voor Aa en Hunze

Bijlage 1: Screenshots webapplicatie

In deze bijlage is een aantal screenshots opgenomen om een beeld te geven van de mogelijkheden van de webapplicatie (deze bevat fictieve informatie).

Het startscherm van de webapplicatie.

Het startscherm van de Begroting 2020.

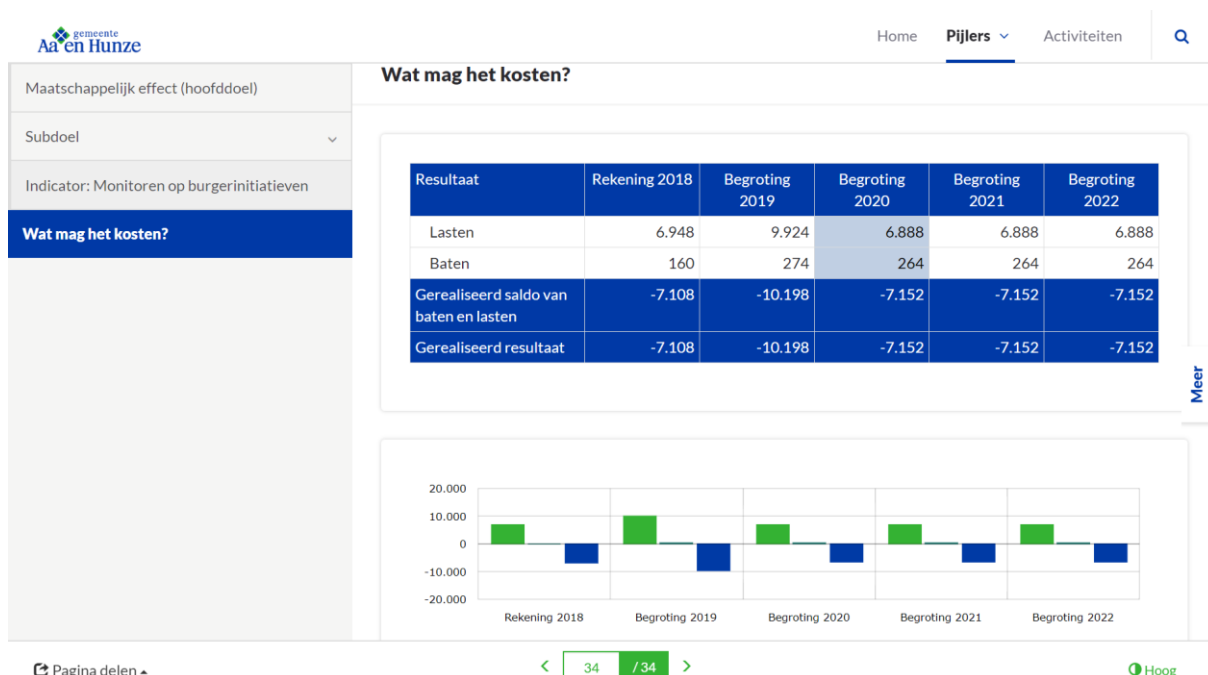
In de Begroting 2020 is per pijler minimaal één maatschappelijke waarde uitgewerkt. De volgende drie screenshots laten zien hoe een maatschappelijke waarde wordt weergegeven in de webapplicatie.

The screenshot shows the 'gemeente Aa en Hunze' website. The navigation bar includes 'Home', 'Pijlers', and 'Activiteiten'. The main content area features a large image of a village with the title 'Pijler 4: Voorzieningen leefbaarheid en wonen'. On the left, a sidebar lists 'Maatschappelijk effect (hoofddoel)', 'Subdoel', 'Indicator: Monitoren op burgerinitiatieven', and 'Wat mag het kosten?'. The main content area displays 'Maatschappelijk effect (hoofddoel)' with the text 'De gemeente betreft inwoners bij het ontwikkelen van voorzieningen ten behoeve van de leefbaarheid van inwoners'. Below this is the 'Subdoel' section. At the bottom, there is a 'Pagina delen' button, a progress indicator showing '28 / 34', and a 'Hoog' status indicator.

Weergave maatschappelijk waarde.

This screenshot shows the 'Subdoel' details for 'Pijler 4: Voorzieningen leefbaarheid en wonen'. The sidebar on the left highlights the 'Subdoel' section, which contains the text 'Bewoners betrekken bij inrichten van dorpen, openbare ruimtes en onderhoud van groen en bijdragen en faciliteren aan sportverenigingen voor bijdrage leefbaarheid dorpen'. The main content area displays the 'Subdoel' title, followed by the same descriptive text. Below this is the 'Activiteiten' section, which includes a button labeled 'Meer ondersteunen van bewonersinitiatieven'. The 'Indicator: Monitoren op burgerinitiatieven' section follows, with the text 'In de loop van 2019 gaan de diverse burgerinitiatieven gemonitord worden.' At the bottom, there is a 'Pagina delen' button, a progress indicator showing '30 / 34', and a 'Hoog' status indicator.

Weergave subdoel van de maatschappelijke waarde.

Weergave kosten maatschappelijke waarde en de optie om grafieken en diagrammen te laten zien.

gemeente
Aa en Hunze

Home Pijlers **Activiteiten**

Kies een programma... Portefeuillehouder... Locatie...

Ik zoek...

Gevonden activiteiten (6)

Blinde vlekken fietspadennetwerk inventariseren

Dienstverlening is via diverse kanalen bereikbaar

Gemeentelijk loket heeft ruime openstellings-tijden

Kwaliteit van de voorzieningen inventariseren

Meer ondersteunen van bewonersinitiatieven

Meer

Pagina delen

< 1 / 34 >

Hoog

Binnen de webapplicatie is het mogelijk activiteiten te filteren op portefeuillehouder, locatie en pijler.

Taakveld	Omschrijving	Programma	Omschrijving	Pijler	Omschrijving
0.1	Bestuur	0	Bestuur en ondersteuning	1	Bestuur en participatie
0.2	Burgerzaken	0	Bestuur en ondersteuning	1	Bestuur en participatie
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
0.4	Ondersteuning organisatie	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
0.5	Treasury	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
0.61	OZB woningen	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
0.62	OZB- niet woningen	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
0.63	Parkeerbelasting	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
0.64	Belastingen Overig	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
0.8	Overige baten en lasten	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	Bestuur en ondersteuning	0	Organisatie
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1	Veiligheid	1	Bestuur en participatie
1.2	Openbare orde en Veiligheid	1	Veiligheid	1	Bestuur en participatie
2.1	Verkeer en vervoer	2	Verkeer en vervoer	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
2.2	Parkeren	2	Verkeer en vervoer	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
2.3	Recreatieve Havens	2	Verkeer en vervoer	3	Economie, werk en recreatie
2.4	Economische Havens en waterwegen	2	Verkeer en vervoer	3	Economie, werk en recreatie
2.5	Openbaar vervoer	2	Verkeer en vervoer	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
3.1	Economische ontwikkeling	3	Economie	3	Economie, werk en recreatie
3.2	Fysieke bedrijfs- infrastructuur	3	Economie	3	Economie, werk en recreatie
3.3	Bedrijfsloket en - regelingen	3	Economie	3	Economie, werk en recreatie
3.4	Economische promotie	3	Economie	3	Economie, werk en recreatie
4.1	Openbaar basisonderwijs	4	Onderwijs	2	Zorg
4.2	Onderwijshuisvesting	4	Onderwijs	2	Zorg
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	4	Onderwijs	2	Zorg
5.1	Sportbeleid en activering	5	Sport, cultuur en recreatie	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
5.2	Sportaccommodaties	5	Sport, cultuur en recreatie	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5	Sport, cultuur en recreatie	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
5.4	Musea	5	Sport, cultuur en recreatie	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Taakveld	Omschrijving	Programma	Omschrijving	Pijler	Omschrijving
5.5	Cultureel erfgoed	5	Sport, cultuur en recreatie	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
5.6	Media	5	Sport, cultuur en recreatie	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5	Sport, cultuur en recreatie	3	Economie, werk en recreatie
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	6	Sociaal domein	2	Zorg
6.2	Wijkteams	6	Sociaal domein	2	Zorg
6.3	Inkomensregelingen	6	Sociaal domein	2	Zorg
6.4	Begeleide participatie	6	Sociaal domein	2	Zorg
6.5	Arbeidsparticipatie	6	Sociaal domein	2	Zorg
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	6	Sociaal domein	2	Zorg
6.71	Maatwerkdienst- verlening 18+	6	Sociaal domein	2	Zorg
6.72	Maatwerkdienst- verlening 18-	6	Sociaal domein	2	Zorg
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	6	Sociaal domein	2	Zorg
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	6	Sociaal domein	2	Zorg
7.1	Volksgezondheid	7	Volksgezondheid en milieu	2	Zorg
7.2	Riolering	7	Volksgezondheid en milieu	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
7.3	Afval	7	Volksgezondheid en milieu	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
7.4	Milieubeheer	7	Volksgezondheid en milieu	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
7.5	Begraafplaatsen	7	Volksgezondheid en milieu	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
8.1	Ruimtelijke Ordening	8	VROSV	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijven- terreinen)	8	VROSV	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen
8.3	Wonen en bouwen	8	VROSV	4	Voorzieningen, leefbaarheid en wonen